

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Išleis ketvirtadieniais Redaguoja Matas Zujus
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: VA 3-4711

GARSAS

Entered as Second Class Matter January 16, 1980, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: VA 3-4711

Dienos Klausimai Kodėl Draustis Lietuviškoj Organizacijoj?

VYTAUTAS VOLERTAS, Baltimore, Md.

Birželio 30 ir liepos 1 Chicagoje įvyko Jungtinių Valstybių ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės ir Kultūros Kongresas. Iš pirmųjų pranešimų matyti, kad ir Dainų Šventės ir kongresas buvo sėkmingi. Dainų Šventės programą išpildė atskiri ir bendras choras, kurį sudarė arti pusantro tūkstančio dainininkų. Daugumą publikos sudarė Chicago ir apylinkės, vienok buvo atvykusių ir iš kitų kolonijų—nuo Atlanto iki Pacifiko. Šia proga reikia duoti kreditą Dainų Šventės iniciatoriams ir rengėjams, kurie neatsižūrėdami į jokias kliūtis ir išlaidas ryžosi imtis ir atlikti sunkų ir atsakingą darbą. Kada Dainų Šventės rengimo klausimas buvo iškeltas viešai, daugelis iš sumanymą žiūrėjo labai šalta, kiti tiesiog tvirtino, kad iš to nieko neišeis. Dabar pasirodė, kad prie gerų norų, pastangų ir pasišventimo galima nuveikti didelius darbus. Plačiau apie Dainų Šventę ir Kultūros Kongresą bus sekantiuose "Garso" numeriuose.

Lietuvos Vyčių 42-sis metinis seimas įvyko rugpjūčio 23, 24, 25 ir 26 dienomis, 1956, Chicagoje. Seimo priėmimu rūpinasi Illinois ir Indiana Vyčių apskritys. Vykdomąjį komitetą sudaro dvasios vadas kun. Petras Činikas, M.L.C.; pirmininkas Jonas Jesulaitis; vicepirmininkai Vytautas A. Lubertas ir Antanas F. Lubertas; sekretoriai Irene K. Sankiūtė ir Sofija G. Zukaitė. Seiminės sesijos bus laikomos Sherman viešbuty, Randolph ir Clark gatvės. Čia taipgi įvyks seiminis bankėtas ir kiti seiminiai renginiai. Rugpjūčio 22-ą yra rengiamas golfo turnamentas, rugpjūčio 23—susipažinimo pramoga, rugpjūčio 24—koncertas, rugpjūčio 25—pasilinksminimo vakaras ir sekmadienį, rugpjūčio 26, seimas bus užbaigtas iškilmingu bankėtu. Vyčių vadovybė kviečia kuopus iš apskrities ruošti seimui naudingus pasiūlymus ir rinkti atstovus. Vyčių organizacija turi gausiu nuopelnu Bažnyčiai ir Tautai. Ir šiais laikais Vyčiai atlieka dideli tautini darbai vedant pronažardą angli spaudoje—keliant raudonųjų okupantų Lietuvai daromas skriaudas ir reikalaujant atstatyti laisvę ir nepriklausomybę.

Birželio 28-ą užsienį pasiekė žinios apie lenkų darbininkų sukilimą Poznan mieste. Sukilimas ėjo šūkiais—daugiau duonos ir laisvės! Sukilimas tęsėsi šešias valandas ir buvo numalšintas raudonarmiečių tankais ir kulkosvaizdžiais. Nukauta 38, sužeistų 270. Sukilimas buvo pravestas metinės industrinės parodos laiku, kad užsienio svečiai geriau susipažintų su žmonių nuotakomis ir reikalavimais. Nors raudonųjų spauda ir radije stengiasi išaiškinti, kad tai "imperialistų ir pogrindžio reakcionierių" darbas, bet tai yra dar vienas stiprus įrodymas, kaip už geležinės kurtinės žarnos nemėgja komunistinio "reiaus" ir išsilaisvinimui aukoja brangiausią savo turimą—sveikatą ir gyvybę.

Birželio 27-ą U. S. valstybės sekretorius Dulles spaudos konferencijos laiku išsireiškė, kad Stalino nuvainikavimas ir iškelimas bausių kriminalų žymiai susilpnino Maskvos kontrolę užsienio komunistinių partijų. Dulles taipgi išsireiškė, kad komunistinio režimo kriminalų iškelimas gali pagreitinti paties Chruščiovo ir kitų dabartinių Kremliaus bosu nuvertimą. Beje, kiti vyriausybės vadai ir vakariečiai diplomatai yra kitokios nuomonės. Jie mano, kad visa ši audra yra sukelta načių komunistu vadu tuo tikslu, kad nukreipti vakariečių dėmesį nuo tikrųjų siekiamų, susilpninti vieningumą ir budrumą, susirast daugiau sekėjų ir kolaborantų.

BOLŠEVIKAI APIE ZVEJYBĄ

Vilniaus radijo pranešimu, iš Klaipėdos šį pavasarį 40 mažesnių tralerių buvo pasiųsti zvejoti į Rygos įlanką, o prie Lenkijos krantų zvejojamos strimelės. Esą pastatyti nauji šaldytuvai Kaune, Rusnėje ir Nidoje, be to, stambesnis šaldytuvai Vilniuje. Didžiausias žuvies šaldytuvai veikia Klaipėdoje, kur pereinama metais "pirmą kartą buvo išleista kartoninėse dėžutėse po 0.5 kg. įpakuoeta salata ir džiovinta stinta." Tačiau šios produkcijos okupuotoj Lietuvoj ne tiek daug pasirodo: ir pats Vilniaus radijas pripažįsta, kad ji "vežama į Maskvą ir kitus T. S. miestus"—kaip visuomet ten viskas eina. E.

SPRINGFIELD, Mo.—Birželio 29-ą rado nužudytą turtingą biznierių dukterį Carol Elaine Drenon. 14 metų amžiaus. Jos kūne buvo 30 žaizdų.

ŠV. PRANCIŠKAUS PARAPIJOS MOKYKLA, LAWRENCE, MASS.

Prelato Pr. M. Juro pastangomis atidaro nauja lietuvių parapijinė mokykla Lawrence, Mass. Jai vadovaus lietuviškaitė Seserys iš Brockton, Mass. Mokykla turi aštuonis di-

Verta Pagalvoti

Pririekus išleisti vargiagai atėjusį pinigą—ar būtina dailta perkant, ar poilsio įieškant, ar duodant auką—rūpinamės, kad jis atneštų tai, ko su juo siekiame. Derėdami rakandą, žiūrime, kad už mažiausią kainą išsirikintume patį vertingiausią: važiuodami atostogu, apsklausinėjame ar ten galėsim pailsėti; skirdami auką, stengiamės, kad ji patektų tam, kuris jos reikalingas.

Jei, pirkdami kėdę, apžiūrindami, kad ji būtų gera, kad prisidėtų neišsiskęstų ar nesugriūtų, verta pagalvoti ir draudžiam renkant. O rinktis yra iš ko. Draudimo bendrovių gausu, dar gausiau jų agentu. Gi lietuviui pasirinkimas net platus: šalia amerikietiškoje istaigoje jis turi ir savas, lietuviškas.

Geros Draudos Pagrindinė Žymė

Drauda—didėsnis ar mažesnis žmogiškas užsitikrinimas. Rinkdamiesi gyvybės draudimą, viliamės, kad, ištikus nelaimėi, bus už ką parūpinti tinkamus paskutinius namus, o gal kiek links ir artimesiems pagalbėti. Užsikrovę mokslo (educational) draudą savoms atžaloms, esame ramūs, jog užtęliusiems vaikams linktame mokslas, turime kuo juos leisti. Tačiau kiekvienam atveju apsižiūrime, kad neapvilgtų, ir geria laikome ta istaiga kuria galim visiškai pasitikėti, ir kuri tik vieną nemalonumą duoda—imti premijas, nesukeldama rūpesčio, ar, atėjus laikui, gausime tai, kas pažadėta.

Kalbėdami apie savas draudimo istaigas, jas lyginame su paties geriausiomis ir įieškiosime, kuo lietuviškosios praneša amerikietiškasias. Tik šitaip galėsime suprasti, kurią mums pridera rinktis.

Saugumas ir Aiškumas

Vienur kitur—tiesa, dabar geras retai,—tenka nūgrįsti, kad žmonės draudimui apsvilia. Ilgus metus moka pinigus, tikisi vienokių vaisių, o sulaukia menkesnių, arba net jokių. Tai drauda klaidingai suprasta, tai agentas apgavęs, arba kas kita nutikę.

Mūsų istaigos sėkmingai vertėsi jau arti šimto metų. Per tokį ilgą laiką ne vienas su jomis susidūrė. Tačiau stebėtina: nusiskundimų nešikilo. Kiekvienam atsakytą tiek, kiek priklauso. Itarinėjimų dėmesį nesutepė, šių istaigų klientų nepa-

sitikėjimas neužgriuvo, štai kas svarbiausia! Saugumas, ramybė.

Draudimiesi lietuviškoje istaigoje, reikalus aptariame su mūsų pačių kalbos žmonėmis. O sirinkimuose ir kitomis progomis gimtais žodžiais daug lengviau aiškintis, nors ir puikiausiai mokėtume angliskai. Kas matė draudimo raštus, prisimena, kiek daug ir kokių painių taisyklių prikrauta! Viskas pasenusia teisine kalba taip sumazgyta, jog dešintį kartų skaitęs nesuprasi, kas sakoma. Vilsies, kad agentas išaiškintų? Žinoma, kol įlirė, aiškindamas prakaitu aprašos, bet vėliau—neliesk jo! Skubėk tik pinigų mokėti, nes tu laiko neturįs žmogus. Kalbant su lietuviu, viską lengvai suprasi, o pasitaikius neaiškumui, drįsi klausyti antra ir trečia kartą. Čia bus tvirtiausias lietuviškų draudimo saugumo pagrindas, nes aiškiai žinome, kaip apsidraudėme ir ko turime teisę laukti.

Išlaidos ir Teisės

Kai reikia atgauti sąją ir pinigą išimti, nėra labai smagu. O ši bėda neišvengiama kiekvienoje draudoje. Tačiau jei visai be išlaidų draustis negalima, tenka žiūrėti, kur jos mažiausios. Atsidūręs nepažįstam mieste ir akimis užkliuvęs didžiausiu pastatu, veik gali būti tikras, kad jie priklauso draudimo bendrovėms. Ir šie pastatai ne tušti riogios,—direktoriai, statistikai, buhalteriai ir sekretoriai juose knibždėte knibžda. Žinoma, ne veltui.

Didžiulių draudimo bendrovių istaigos sugeria gražias pinigų sumas. Ir tarnautojai, ir agentai, ir patalpos. Mūs draudos organizacijos šitokių bėdų neturi. Gal tik todėl gerokai mažiau reikalauja iš savo kliento.

Turėdami lietuviškos organizacijos draudą, kartu tampame šios istaigos šeiminkais. Kas trys metai šaukiami seimai, kuriuose visi reikalai aptariami, ir į šiuos seimus galime vykti kaip kuopu atstovai, ten reikšti savo nuomonę, dalyvauti sprendimuose, liečiančiuose visą organizaciją, kartu, žinoma, ir mūsų draugą. O kiek turime teisių ir kokių žodį galime tarti svetimos draudimo bendrovės? Ten ne mes patys, bet kiti mūsų reikalus tvarko, aišku, juos taip vėsdami, kad būtų daugiau naudos bendrovės akcininkams.

Tautinis Ryšys

Kiekviena kuopa laiko susirinkimus. Čia ateiname mokėstį sumokėti, sekti kuopos darbą. Šis darbas įvairus, neapsiriboja vien

pinigų surinkimu: ruošiami pavariaus renginiai, išvykos, pobūviai. O visai mums gelbsti išsilaikyti vienoje šeimijoje, nepakrikti. Susirinkimuose ir kitomis progomis sutinkame senus prietelius, pasiskundžiam bėdom ir pasidžiaugiam tuo, kas mums miela. Lietuviška organizacija ne tik mus apdraudžia, bet ir guodžia.

Nauda Visuomenei ir Pasididžiavimas

Būsime visi girdėję, kad besimokančiam jaunimui skiriamos stipendijos, rengiamos vasaros stovyklos. Žinome ir apie paskelbtą konkursą, kuris, gal būt, nėra pirmutinis ir ne paskutinis. Re to, kiekvienas gauname į namus savą spausdintą žodį. Šie darbai neša žymią naudą mūsų visuomenei, o būdami lietuviškos draudos organizacijos nariais, kartu esame ir šių darbų rėmėjais.

Draudimo istaigų darbas nėra paprastas. Reikia mokėti tvarkyti dideles pinigų sumas, sugėbėti jas saugiai investuoti. Šitokios istaigos per ilgą metų eilę tvarkingas vedimas rodo mūsų sugebėjimus, kuriais galim pasigirti ir svetimiems. O juo didesnė organizacija, tuo vertesnis šis pasigyrimas. Kodėl neprisidėti prie mūsų vardo skleidimo, tampant lietuviškos draudos organizacijos nariu?

Nesiskriausime

Kad nesiskriausime, mes turime trumpai perbėkime tuos motyvus, dėl kurių privalome draustis tik lietuviškoje organizacijoje. Štai jie:

1. draudos tikrumas,
2. lengvesnis taisyklių supratimas sava kalba,
3. mažesnės išlaidos,
4. teisė organizacijos reikalų tvarkyme,
5. savitarpinis tautinis ryšys,
6. mūsų visuomeninio gyvenimo rėmimas ir
7. lietuvių vardo skleidimas.

Juo didesnis būrys įsijungs lietuviškon organizacijon, tuo pajėgesnė liks pati organizacija, ir iš jos gaunama nauda stipriai užteks. Daugiau draudų—daugiau pajamų. Daugiau pajamų—didesnės ir skaitlingesnės stipendijos, geresnė spauda, dažnesni ir įvairnesni konkursai.

Paskaičiuokime, kiek susidarytų, jei visi čia susispiestume. Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvena apie 600,000 lietuvių. Tenka manyti, kad kas antras yra apsidraudęs. Vidurkiu imkime per 20 metų mokamą 1,500 dolerių gyvybės draudą. Gausime 450 milijonų apdraudus sumą. Amžiaus vidurkiu rinkimės 30 metų. Šiuo atveju, kasmet tenka sumokėti apie 55 dolerius, o visi kartu per metus išleidiame apie 16.5 milijonų.

Gražus pinigėlis. Jei jį visą sunestume savon istaigon, pelnytai galėtume ja didžiuti. O iš tokios sumos ir bendriems lietuviškiems reikalams nukrustų visai stambūs trupiniai.

Tai dar vienas motyvas, kalbą už savą organizaciją. Jei stengiamės būti planingais, galvokime ir draudžiamiesi. Svarstant matysime, kad lietuviškoji organizacija yra priimtinausia. Mokėdami pinigų svetimos bendrovėms, skriaudžiam save ir lietuvišką visuomenę.

Pagal lenkų Journal, Valstybės Departamentas pranešė, kad kai kurie ilgai Sovietų kalėjimuose buvo lenkai prašosi vizų atvykti į JAV. Lenkijos valdžios tarymas noras išleisti į Ameriką buvusius lenkus kalinius nustehibo Valstybės Departamento sluogsnius.

LRKSA SUKAKTUVINIO VAJAUS RUNGTYNES VĖL PAGYVEJO

BALTIMORES 13-TOJI KUOPA IS PASKUTINES VIETOS PEREJO Į TREČIĄ

APDRAUDA INSURANCE	MARIAI MEMBERS	Nariai	Apdrauda
\$25,000	25	42 kp.	\$6,250.00
24,500	24	265 "	6,000.00
24,000	23	13 "	6,250.00
23,500	22	33 "	6,000.00
23,000	21	30 "	5,000.00
22,500	20	34 "	3,500.00
22,000	19	90 "	4,000.00
21,500	18	142 "	3,000.00
21,000	17	89 "	2,000.00
20,500	16	18 "	3,000.00
20,000	15	101 "	3,250.00
19,500	14	270 "	2,500.00
19,000	13	24 "	2,500.00
18,500	12	35 "	2,000.00
18,000	11	88 "	2,000.00
17,500	10	105 "	2,000.00
17,000	9	111 "	2,000.00
16,500	8	209 "	2,000.00
16,000	7	11 "	1,750.00
15,500	6	137 "	1,500.00
15,000	5	6 "	1,000.00
14,500	4	109 "	1,000.00
14,000	3	119 "	1,000.00
13,500	2	127 "	1,000.00
13,000	1	179 "	1,000.00
12,500	0	212 "	1,000.00
12,000	0	94 "	1,000.00
11,500	0	83 "	1,000.00
11,000	0	65 "	1,000.00
10,500	0	155 "	1,000.00
10,000	0	170 "	1,000.00
9,500	0	2 "	500.00
9,000	0	28 "	500.00
8,500	0	8 "	500.00
8,000	0	163 "	500.00

Šią savaitę Susivienijimo centro istaiga įregistravo septynis naujus narius. 13-ta kuopa, Baltimore, Md., šį kartą padidėjo net penkiais naujais nariais, kurių bendra apdraudos suma siekia \$6,000.00. Prijungus seniau įrašytą vieną naują narį su \$500.00 apdrauda, 13-toji kuopa iš paskutinės vietos įsikverbė į trečiąją vietą. Daug pasidarbo generalinis organizatorius Jonas J. Šaučiūnas (kelias dienas praleidęs Baltimorėje), kooperuojant kuopos pareigūnams. Reikia pastebėti, kad už metų laiko Baltimorėje įvyks 60-tasis LRKSA nacionalinis seimas. Pasiruošimas jau eina. Baltimoriečių noru yra prieš seimą padidinti kuopos narystę ir seimą priimt kuogražiausia, kad suvaidinę delegatai bei svečiai išsivežtų kuopiukiausius įspūdžius.

Šią savaitę davinius šiek tiek padidino 89 kuopa, Hartford, Conn., ir 33 kuopa, Roseland (Chicago), Ill.

Nors šiaučia vasaros karščiai, vienok nolis organizatorių ranku nenuleidžia. Būtų gražu, kad tokių "užsiėmėlių" būtų kuo daugiau, tuomet narystės didinimas eitu be pertranku.

Sukaktuviniai metai vienos kuopos ir nariai didžiausią dėmesį tekreipia į Susivienijimo narystės didinimą.

LRKSA Nauji Nariai

Šią savaitę Susivienijimo centras įregistravo šiuos naujus narius:

13 kp. Baltimore, Md.—Dutkevich, Rose M. (Juv.)	Šaučiūnas
13 " Baltimore, Md.—Griškėnas, Iudita R. (Juv.)	"
13 " Baltimore, Md.—Bucevič us, Emma	"
13 " Baltimore, Md.—Misevič us, Peter	"
13 " Baltimore, Md.—Pečkaitis, Marija	"
89 " Hartford, Conn.—Leonašis Irene A.	Leonaitis
33 " Chicago, Ill.—Jundul Reimond	Rubinas

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY,

published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išleina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuodėra. Nespausdintus raštus grąžina tik patoms autoriams prašant.

LIŪDNAS DAUGELIO LIETUVIŲ KOMUNISTŲ LIKIMAS

Mūsų bendradarbis J. Zanavykas, gerai pažindamas priekariūnų laikus, prisimena taip pat ankstesnį lietuvių komunistų likimą ir jų žygius. Jis rašo, kad jau kiek atslūgus bolševikinė revoliucijai. Maskvoje prie veikiančio komunistinio Marchlevskio vardo universiteto pradėjo veikti ir lietuvių sektorius. Čia sekretorium ir paskaitininku buvo Rapolas Rasikas, buvęs raudonarmietis, įvairių kautynių dalyvis, armijos archyvo tvarkytojas ir Lietuvos ekonominės geografijos vadovėlio autorius. Be Rasiko tame universitete dar paskaitas skaitydavo Z. Aleksa-Angarietis, V. Kapsukas ir kiti. Tais laikais Maskvoje Marchlevskio vardo universitete per kelias laidas gal baigė šimtas kitas lietuvių. Visi jie buvo pasištuoti "šviesti" kitu. Kai kas iš jų gaudavo darbo tais laikais kai kur Sov. Sąjungoje pačių lietuvių sudarytuose kolchozuose, vienas kitas su savo įsigytais mokslais atsidūrė ir Lietuvoje. Dabar teiraujamasi, koks gi visų tu būvusiųjų studentų ar bent gabesniųjų likimas? Ne vienas iš jų tuo metu reiškėsi komunistu spaudoje: Drasutis, Bikelis, Stašelis, eilės kiti. Manoma, kad daugelis jų juos jau "išėmė iš apyvartos". Dabar komunistų opusai apie juos tyli, kaip ji neprisimena ir komunisto Šepečio ir kitų.

"pats savo rankomis suimti brokas, gerai pažindamas priekariūnų laikus, prisimena taip pat ankstesnį lietuvių komunistų likimą ir jų žygius. Jis rašo, kad jau kiek atslūgus bolševikinė revoliucijai. Maskvoje prie veikiančio komunistinio Marchlevskio vardo universiteto pradėjo veikti ir lietuvių sektorius. Čia sekretorium ir paskaitininku buvo Rapolas Rasikas, buvęs raudonarmietis, įvairių kautynių dalyvis, armijos archyvo tvarkytojas ir Lietuvos ekonominės geografijos vadovėlio autorius. Be Rasiko tame universitete dar paskaitas skaitydavo Z. Aleksa-Angarietis, V. Kapsukas ir kiti. Tais laikais Maskvoje Marchlevskio vardo universitete per kelias laidas gal baigė šimtas kitas lietuvių. Visi jie buvo pasištuoti "šviesti" kitu. Kai kas iš jų gaudavo darbo tais laikais kai kur Sov. Sąjungoje pačių lietuvių sudarytuose kolchozuose, vienas kitas su savo įsigytais mokslais atsidūrė ir Lietuvoje. Dabar teiraujamasi, koks gi visų tu būvusiųjų studentų ar bent gabesniųjų likimas? Ne vienas iš jų tuo metu reiškėsi komunistu spaudoje: Drasutis, Bikelis, Stašelis, eilės kiti. Manoma, kad daugelis jų juos jau "išėmė iš apyvartos". Dabar komunistų opusai apie juos tyli, kaip ji neprisimena ir komunisto Šepečio ir kitų.

JAU VEŽAMI Į RUSIJĄ

Visoje Sovietų Sąjungoje ir okupuotoje Lietuvoje plačiai vėdama agitacija. Daugelis jaunučių išsitarė į šiuos žurnalus, išsitarė anglies kasyklas ir Tolimuosius Rytus. Akcija varoma šūkiu, kad "jaunimo vieta ten, kur nurodys partija." Per bolševikinius radijus skelbiama, kad, esą, "dešimtytis tūkstančių jaunųjų patriotų atsiliepė į partijos šaukimą vykti į didžiules statybas." Esą, "gyvai atsiliepė ir Lietuvos jaunimas, Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Klaipėdos, Kėdainių ir kt. miestų jaunuoliai ir merginos dešimtimis šimtais "prašosi" siunčiami ten, kur reikalinga jų rankų. Vien Vilniaus miesto Stalino rajono komjaunimo komitetas gavo 400 pareiškimų. Savanoriai jau išvyksta į darbo vietas," skelbiama Vilniaus radijo 1956 m. birželio 3 d. pranešime. Vėliau pranešta, kad, esą, ir 300 klaipėdiečių... pareiškė norą vykti statyti Pavlodaro aliuminijaus kombinatą.

Visur vyksta susirinkimai, varoma agitacija, davinėjamos "rekomendacijos," kurios faktiškai reiškia paskyrimą. Kaip anksčiau buvo paskyrimai prie Amūro Komsomolsko miestais, sukurtas Magnitogorskas, taip dabar šimtai tūkstančių turį kurti "naują gyvenimą" Sibiro ir Kazachstano stepėse, visur ten, kur juos pasiunčia partija. Visą stengiamasi pavaizduoti taip, tartum tikrai jaunimo šimtai patys veržė veržtusi į pačias žiauriausias vietoves dirbti.

"GEGUŽĖS 1-SIOS DIENOS GARBEI"

lietuviai statytojai nuleidę tralerį "Svobodnik" ir pasirušusį išplaukti tralerį "Dukštas", kurio kapitonu naujai paskirtas Dimitrijus Markinas. K. Adamonio pareiškimu per Vilniaus radiją, "Dukštas" yra 10-sis "lietuviškas traleris, kurį gavo mūsų ekspedicinio laivyno žvejai."

IS SUOMIJOS Į KLAIPĖDĄ

atsiustas galingas plaukiojantis kranas, kuriam pervežti prireikė 10 geležinkelio platformų. Kranas bus panaudojamas remontuojant laivyną sunkioms detalėms perklinoti. Klaipėdoje laivų remonto įmonėje paleistas naujas plaukiojantis dokas, gautas iš Vokietijos rytinės zonos.

LIEPOS KETVIRTOJI—MŪSŲ DIDŽIAUSIA SVENTE

Šią liepos 4 d. mes švenčiame tą dieną, kuri per 160 metų mums reiškia pirmąją mūsų Nepriklausomybės Deklaraciją, tos Nepriklausomybės laimėjimą ir mūsų ilgą jos gynimą taikos ir karo metais, pilietinį karą ir ekonominę depresiją.

Amerikos Nepriklausomybės Deklaracijos istorija gali būti trumpai apibūdinama, tačiau jos išreikštos mintys turi turtingą ir įvairią nuosavą istoriją.

1774 m. britų kolonistai Šiaurės Amerikoje kentėjo daug pažeminimų nuo britų karaliūso. Kad sustiprinti jų petičijas, surengė Karaliū Jurgis III juos pavadinęs malštininkais. Tačiau jie norėjo įrodyti, kad tai, ką įvykdė, nėra maistavimas, bet sudarymas naujos vyriausybės formos, kuri atstovauja savo piliečiams, bet ne juos pavergia.

Pirmasis Nepriklausomybės Deklaracijos paragrafas aiškiai nurodo, kad kolonistai negalėjo būti pakelti antraišios pilietybės ir 1776 m. birželio 7 d. Richard Henry Lee iš Virginijos pavadė rezoliuciją, kurioje buvo deklaruota, kad "šios Jungtinės Kolonijos yra, ir pagal savo teisę turėtų būti, laisvos ir nepriklausomos valstybės, kad jos yra atleistos nuo visu pareigų Britų Karūnai ir kad visi politiniai ryšiai tarp jų ir Didžiosios Britanijos yra, ir turėtų būti panaikinti."

Birželio 10 d., po trijų dienų, buvo sudarytas komitetas "paruošti deklaraciją pagal anksčiau minėtą rezoliuciją." Sekandą dieną Thomas Jefferson, John Adams, Benjamin Franklin, Roger Sherman ir Richard Livingstone buvo paskirti paruošti rezoliuciją. Po 17 dienų, birželio 28 d., komitetas iteikė kongresui deklaracijos projektą. Padarius keletą mažų pataisymų, deklaracija buvo pasirašyta liepos 4 d.

Nepriklausomybės Deklaracijos tikslas buvo ne tik paskelbti nepriklausomybę, bet taip pat paskelbti visoms pasaulio kraštų vyriausybėms, kodėl toks žygis buvo padarytas. Deklaracijoje formalia, bet suprantama kalba buvo išreikšta, kodėl amerikiečiai jautėsi teisūs atsisakydami priklausyti Britų Karūnai.

Šių vyrų parašytas dokumentas yra be galo svarbus įvykis pasaulio istorijoje. Tai buvo naujas precedentas, atsisakantis priklausyti. Jie žinojo, kad Britanijos karaliūso Jurgis III juos pavadinęs malštininkais. Tačiau jie norėjo įrodyti, kad tai, ką įvykdė, nėra maistavimas, bet sudarymas naujos vyriausybės formos, kuri atstovauja savo piliečiams, bet ne juos pavergia.

Pirmasis Nepriklausomybės Deklaracijos paragrafas aiškiai nurodo, kad kolonistai negalėjo būti pakelti antraišios pilietybės ir 1776 m. birželio 7 d. Richard Henry Lee iš Virginijos pavadė rezoliuciją, kurioje buvo deklaruota, kad "šios Jungtinės Kolonijos yra, ir pagal savo teisę turėtų būti, laisvos ir nepriklausomos valstybės, kad jos yra atleistos nuo visu pareigų Britų Karūnai ir kad visi politiniai ryšiai tarp jų ir Didžiosios Britanijos yra, ir turėtų būti panaikinti."

"Mes laikome savaime aiškio- mis šias tiesas: visi žmonės sukurti lygiai; ir Kūrėjas suteikė jiems nekurius neliečiamas teises, tarp kurių — gyvybę, laisvę ir laimės siekimą. Toms teisėms apsaugoti yra sukurtos valdžios, savo galią išvedančios iš valdomųjų valios. Kai bet kuri valdžios forma virsta prieštaringa tiems tikslams, žmonės turi teisę ją pakeisti ar likviduoti ir sukurti naują valdžią... nes jiems daugiausia priklauso išlaikyti savo saugumą ir laimę."

Deklaracijoje buvo pabrėžta, kad esant tam tikroms aplinkybėms, žmonės turi teisę pakeisti vyriausybę. Toliau joje buvo pasakyta, kad kolonijų gyventojai buvo kantriūs, perkentę daug skaudžių nuostų ir mėginę petičijos forma juos pakeisti. Toliau buvo išvardintas visas sąrašas šių karaliūso Jurgio II uždėtų žmonių skaudžių nuostų.

Šie faktai nebuvo sužymėti tam, kad pateisinti sukilimą prieš Britų Karūną, bet tam, kad įrodyti, jog britai nori įvesti "absoliučią tironiją" kolonijose. Net ir aktyvaudoje visų kančių, kolonijos ne tuojau sukilo. Jos nutarė sudaryti savo vyriausybę tik po to, kai jų petičija buvo ignoruota ir kai į taikingas priemones buvo neatsižvelgta.

Tiesos, į kurias Washingtonas, Jeffersonas, Hamiltonas, Adams ir kiti tikėjo ir deklaravo savaime suprantamomis, negalėjo likti vien tik Jungtinių Valstijų nuosavybe. Jų žodžiai buvo godingai girdimi Europoje. Viso pasaulio žmonės skaitė juos, išsėję jį galvą ir buvo įkvėpti siekti vyriausybę, juos atstovaujančių, ir plėsti žmogaus laisvę.

Common Council

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Lietuvos Pasiuntinybėje Washington'e įvyko pasitarimas: kuriame dalyvavo Lietuvos Diplomatinio Sefas S. Lozoraitis, Lietuvos Ministeris JAV P. Zadeikis, einąs Generalinio Konsulo pareigas Ministeris V. Gylis, Generalinis Konsulas New York'e J. Budrys, Pasiuntinybės Washington'e patarėjas J. Kajeckas, Konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis.

Ministerių S. Lozoraitiui pirmininkaujant, pasitarime buvo išsamiai pasikeista nuomonėmis ir vieningai nusistatyta aktualiais diplomatinę tarnybą liečiančiais klausimais.

P-bės Informac. Skyrius
Washington
Birželio 26, 1956

JAV VICEPREZIDENTAS NIXON LIETUVIŲ JAUNIMO TARPE

Amerikos lietuvių jaunimo gyvenime birželio 14 d. yra pažymėta, istoriška. Tą dieną 12:30 val. JAV viceprezidentas Richard Nixon savo kabinetu Washington'e priėmė mūsų jaunimo delegaciją, kuri per jį iteikė prezidentui Eisenhoweriui petičiją su 40 tūkstančių parašų, pačio jaunimo pastangomis surinktu.

Nuotraukoj viceprezidentas Nixonas laiko prezidentui skirtą petičiją, o delegacijos nariai—parašų knygas. Delegacijos nariai—Marijona Kižytė, LAIC direktorė, dr. Pijus Grigaitis, ALTO sekretorius, ir Leonardas Šimutis, LRKSA prezidentas. Delegaciją amkavičius, delegacijos pirmininkas, viceprezidentas Richard

Nixon, Irena Pauliūtė, Raimundas Mieželis ir Vytautas Bildutis. Toliau delegaciją lydėjęs diarektorė, dr. Pijus Grigaitis, ALTO sekretorius, ir Leonardas Šimutis, LRKSA prezidentas. Delegaciją amkavičius, delegacijos pirmininkas, viceprezidentas Richard

VICEPREZIDENTO NIXON'O KALBA STUDENTAMS

"Labai džiaugiuosi, galėdamas Jungtinių Valstijų prezidento vardu priimti šią petičiją, skirtą Jungtinių Valstijų prezidentui, ir paruoštą lietuviškojo jaunimo su tridešimt šešiais tūkstančiais parašų iš viso krato.

Manau, kad visiems čia esantiems žinoma prezidento Eisenhowerio ir (Amerikos) vyriausybės politika šiuo metu.

Prezidentas keliomis progomis yra pareiškęs, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė ir gyventojai siekiama buvo ir pasiliks taikingas pavergtųjų tautų išlaisvinimas.

Įvykiai, kuriuos jūs taip vaizdžiai papasakojote iteikdami šią petičiją, tik paliudija šią Amerikos gyventojų ir vyriausybės politiką esant išmintingą ir teisingą. Faktas, kad 1941 metais keturiasdešimt tūkstančių lietuvių buvo išvežti į Sibirį—faktas, tiktai vertas vėl priminti.

Savo paties nuomonę aš galiu sutraukti į vieną sakinį: Jokios žodžių srovės, nors ir kažin kaip jie garsiai skambėtų ir būtų švelnūs, negalės nustelbti šauksmų milijonų žmonių, kurie nukentėjo nuo Sovietų tironijos pavergtuose kraštuose. O priemonės toms skriaudoms atitaisyti glūdi Sovietų vadovų galioje ir jų rankose. Kelias toms skriaudoms atitaisyti—tai pradėti iš darbo vergų stovyklų paleisti žmones, kaip kad tie, apie kuriuos kalba šioji petičija, o taip pat duoti pavergtiejiems kraštams galimybę vėl tapti nepriklausomais nariais valstybių šeimose."

Tą pačią dieną Amerikos Balas radijo bangomis perajuntė Lietuvą visas kalbas.

VINCO KRĖVĖS PROTESTAS PRIEŠ LIETUVOS OKUPANTUS

DR. J. GINTAUTAS

Kol Vincas Krėvė buvo gyvas, Lietuvos komunistai apie jo kūrybą viešai nekalbėjo. Jie bijojo, kad Vincas Krėvė Lietuvos pavergėjų talkininkams viešai neatsakytų. Bet dabar jau greitai bus dveji metai, kai Krėvė yra miręs. Jis pats nebegali protestuoti, ir todėl Lietuvos komunistai prabilo apie jį. Išleisdami jo raštų du tomelius, jie stengiasi pajungti laisvąjį Vincą Krėvę sovietinės vergijos tarnybai. Šiandien Kostas Korsakas-Radziavins jais plūša, kaip atvirktė: išversti kai kuriuos Krėvės gyvenimo faktus ir kaip parodyti Lietuvos žmonėms jo kūrybą iškreiptą, kad ji patiktų okupantams.

Šiandien Lietuvos pavergėjų talkininkai švebeldžiuoja, kad Vincas Krėvė buvęs "aktyviai įsijungęs į komunistinio gyvenimo statybą" Lietuvoje. Tai melas. O tiesa yra ta, kad lietuvių žymūs rašytojas buvo komunistų klasingai apgautas ir dėl to vėliau ne kartą protestavo.

Kaip nevienas tiesus ir geros valios lietuvis, Vincas Krėvė būtu patikėjęs, kad Sovietų Sąjungos Ministeris JAV P. Zadeikis, einąs Generalinio Konsulo pareigas Ministeris V. Gylis, Generalinis Konsulas New York'e J. Budrys, Pasiuntinybės Washington'e patarėjas J. Kajeckas, Konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis.

Ministerių S. Lozoraitiui pirmininkaujant, pasitarime buvo išsamiai pasikeista nuomonėmis ir vieningai nusistatyta aktualiais diplomatinę tarnybą liečiančiais klausimais.

Ministerių S. Lozoraitiui pirmininkaujant, pasitarime buvo išsamiai pasikeista nuomonėmis ir vieningai nusistatyta aktualiais diplomatinę tarnybą liečiančiais klausimais.

vo nusiminčius studentus ir studentes, privačiai patardamas pasilikti ištikimiems savo tėvynei ir savo tikėjimui.

Po metų sukilusios lietuvių tautos vejami, sovietiniai okupantai buvo priversti bėgti iš Lietuvos. Nors iš paskos atslinko hitlerinė okupacija, tačiau Lietuva vis tiek kurį laiką atsisėvė. Pasinaudodamas tinkama proga, Vincas Krėvė atskleidė viešai Sovietų Sąjungos klaidą, kurią jam slapta buvo atidengęs Molotovas per susitikimą Maskvoje. Taisi pareiškimas nebuvo Krėvės klaida, kaip dabar porina Kostas Korsakas. Tai buvo apgautas Lietuvos patrioto viešas skundas prieš Sovietų Sąjungą.

Tą savo skundą ir viešai liudijimą Vincas Krėvė pakartojo ir papildė vėliau, jau gyvendamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, nes hitlerinės okupacijos metais jis nebuvo norėjęs visko pasakyti. Būtent, 1953 m. "Aidu" žurnale Vincas Krėvė jau nesivaržydamas išdėstė viską, ką jam buvo pasakęs Molotovas apie Lietuvos okupaciją ir ka buvo suplanavęs Maskvos politinis biuras laisvajam pasauliui pavergti. Apie šį pakartotą Vincą Krėvės liudijimą sužinojo ir Jungtinių Amerikos Valstijų kongresas, ir anie tai rašė laisvąjį pasaulio spaudai. Tai buvo svarbus Krėvės pasitarinimas Lietuvai jos byloje dėl nepriklausomybės ir laisvojo pasaulio įspėjimas apie Kremliaus klasingus planus.

Ir Vinco Krėvės pasitraukimas ir laisvaj Vakarų pasauli nebuvo klaida, kaip aiškina Kostas Korsakas. Tai buvo Krėvės protestas prieš sovietinę Lietuvos okupaciją. Krėvė gerai suprato, kad jo buvimas laisvuose Vakaruose daugiau reiškė Lietuvai negu jo pasilikimas okupuotoje tėvyneje. Per pirmuosius okupacijos metus patinęs sovietinė santvarka, Vincas Krėvė gerai numanė, koks likimas jį būtų ištikęs pasilikęs tėvyneje. Jis būtų buvęs arba komunistų slapta nužudytas, arba būtų buvęs priverstas tarnauti žiauriam pavergėjui ir skelbti jo melus. Todėl tiesiškai jis laisvą mylis Vincas Krėvė tada laisvai pasirinko tremtį, kaip protestą prieš jo brangiosios tėvovės pavergimą.

NEW YORK.—Plieno industrijos vadams ir darbininkų atstovams nesutarus dėl naujo kontrakto, birželio 30-ta 650,000 darbininkų 27 seiteuose išėjo streikais.

ŠNIOKŠČIA SRAUNIOS UPĖS

(Lietuvos kovotojų daina)

Šniokščia sraunios upės, ašarom patvinę,
Kur ištyško kraujas, stiebiasi rugys...
Motiną išvežęs, tėvą nukankinęs,
Nesiliauja siautęs Kremliaus kraugerys.

Zemę tvindo kraujas, laisto margą žiedą
Ir žemyn nubėga stiebiamu žuliu...
Motinai per veidą ašara nurieda:
Kovoje neteko ji vaikų kelių...

Tave spjaudo, spardo, gatvėse paguldo,
Tave uoliai slepia priemiesčio grovy...
Vytureliui giesmę rytmetinę čilubant,
Dar lašelio kraujo įjeko jį Tavy...

Kauburėliai žemių ir mediniai kryžiai
Tau nubarstė kūną, Lietuva mana.
Bet gyvent ar žūti, sūnūs pasiryžo,
Kraujo, siaubo, smurto Tau, šalie, gana.

Nedejuok, Tėvyne, neparodyk skundo:
Amžiaus vargus kentus—vieną kart gana.
Grioviuose, brūzgynuose karžygiai vėl bunda:
Iš kupstelių kyla Rytmečio Diena.

Plauks iš rūko kryžiai tėviškės eglėnuos,
Rasoje paskendę mėlyni šilai...
Bus sunku tikėti, Lietuva Tėvyne,
Kad iš kraujo jūros Tu gyvent kilai.

Zemę krauju soti kels į saulę diegą,
Uosis plačiašakis vėl išskleis lapus...
Jūs ne amžiams žuvot—jūs pailsę miegat,
Ir kiekvieną žingsnį seksit, broliai, mūs.

DR. VINCAS KUDIRKA

1858 - 1899

Vincas Kudirka was one of Lithuania's most versatile writers. By profession he was a doctor of medicine, but V. Kudirka never really put his heart into his work. He always preferred writing to medical practice. Unfortunately he died at a rather early age, at the very height of his literary development.

Born during the era of Russian occupation, Vincas Kudirka was very much under the influence of Polish culture in his early years. As a consequence of the revolution of 1863, all publication and printing of Lithuanian books was prohibited. Consequently, Lithuanian literature was scarce, and Vincas Kudirka was not very familiar with it. However, the Lithuanian intelligentsia did not give everything up as lost. In practically every major city of Russia and Poland, especially around the universities there sprang up patriotic organizations of students and professionals. They were concerned with awakening nationalistic and patriotic fervor in the heart of every Lithuanian. Books and newspapers became their principle tools of reaching out to people.

Vincas Kudirka entered the university of Warsaw in 1881. In 1883, the first edition of a periodical, "The Dawn," came out, and happened to fall into the hands of Vincas Kudirka. His reaction was immediate. Like a surging tide, the idea of nationalism swept him off his feet. Kudirka became one of the most dynamic supporters of the resistance movement.

We can safely say, that, with the first edition of the periodical "The Dawn," Vincas Kudirka began his career as a writer—a career which eventually assumed precedence over his medical profession. In 1889 he began editing a periodical, "The Bell," the pages of which he filled with moving, patriotic appeals to the Lithuanian people; here and there he included his translations of selections from world literature. Unfortunately, as a consequence of abnormal living conditions while he was at the university, V. Kudirka developed tuberculosis early in his life. Yet that did not break his spirit. To the last minute of his life, he never ceased writing, advocating the cause of the oppressed. By his bedside he always kept a candle burning, so that he could destroy what he was writing, in case the police "dropped in."

As for his character, Vincas Kudirka was not a political orator. He was an artist who loved music, painting, and literature. He never liked to talk too much—he rather wrote, wrote, and wrote, unceasingly.

The writings of Vincas Kudirka may be classified into four general categories: journalistic writing, satire, poetry, and miscellaneous. All of his writings exhibit a quick response to environment, dynamic reaction to situations, and the continuous tone of light satire constantly interchanging with unmistakable seriousness of thought and idea. Practically all of his articles deal with the plea of unified action against oppression and injustice, at the expense of personal ambition and at the price of self-sacrifice. He dealt very boldly with practical problems confronting the Lithuanian people, never settling for a compromise. He had one goal—to keep the spirit of patriotism strong in the hearts of his people.

When we come to his satires, we find practically the same subject matter. Only the form is different, becoming literature in

the true sense of the word. The favorite topic of his satires was the corruption and incompetence of the Russian government officials. One of his longest and best-known satires "The Officials" (Viršinkai), deals with a specific incident that had taken place in Lithuania. Both the place and the action, and also the personages, could be traced down easily to actual persons. The story deals with a Russian governor, who, upon arriving at the place of assignment, decides to call himself the God of the country. Yet in attempting to act like a God—almighty despot—he makes himself extremely ridiculous. In the meanwhile, however, the people are being duped and severely mistreated. It is a delightful, and at the same time a completely realistic satire, the meaning of which cannot possibly be misunderstood. It is very direct—intended for the people to show how they are being duped by officials with less brains than themselves, yet with unlimited, despotic power over them. Some of the other satires, dealing with similar problems are "The Remembrances of Lithuanian Bridge," which is allegorical, although not less clear than the first one.

As for his poetry, it was rather meager. He did not have time for poetry. Matters of greater importance had to be written about for which poetry was not suited as a medium. Yet what we have of his poetry is strong and definitely of a superior quality. The general tone of his poetry is strongly ideological. He is also the author of the National Anthem of Lithuania, in which he combines romantic idealism and positivistic realism—urging us to seek our strength in the glorious past and work for the future welfare of our country and humanity as a whole. Work and action toward a better world to live in is our only objective. Untiring energy runs through all his poems. Achievement of spiritual nobility and human dignity is the aim of all, not materialism, which must be sacrificed for the achievement of the former, if necessary.

Vida Tautvydaitė (Lithuanian)

EXCELLENT HEALTH CONDITION SHOWN IN DECLINING DEATH RATE

Owners of America's 80,000,000 ordinary life insurance policies recorded a new low death rate in 1955, reflecting the excellent health conditions prevailing in the general public, the Institute of Life Insurance reports.

The 1955 death rate among these ordinary policyholders was 599 per 100,000, compared with 608 the year before and 790 ten years ago.

The improvement reflects several thousand fewer policyholder deaths in 1955 than would have occurred had the previous year's rate still applied. It represents a saving of more than 100,000 lives in 1955, when compared with the 1945 rate.

"Most of the chief causes of death showed some decline in the year, but one of the outstanding events of the health year was the continued decline in the death rate from tuberculosis, even though the rate was already but a small fraction of what it was only a decade ago," Dr. Louis I. Dublin, eminent statistician and consultant on health and welfare of the Institute, said in commenting on the year's tabulation. "The death rate among ordinary life policyholders from all forms of tuberculosis in 1955 was 3.2 per 100,000, compared with 3.7 the year before and 37.9 ten years ago. At the turn of the century, tuberculosis was the leading cause of death for the nation as a whole, with a rate nearly 20 times the present rate; today

this disease is approaching complete control. These advances over tuberculosis were cited by Dr. Dublin as the result of organized efforts over many years, an illustration of what can be done through teamwork in other health areas.

The death rate from pregnancy and childbirth dropped one-third in 1955 to 0.4 per 100,000. It is now 89 percent under the rate of ten years ago and is rapidly approaching the vanishing point.

Diseases of the heart, including the full range of cardiovascular-renal diseases, remained the leading cause of death in 1955, accounting for 57 percent of all ordinary life policyholder deaths. The death rate from these combined causes was 342.2 per 100,000, down about 1 percent from the year before and 4 percent below 1953, but well above the 320.2 rate ten years ago.

The cancer death rate in 1955 declined about 1 percent to 111.1 per 100,000, but was still 16 percent over the 1945 rate.

Deaths from accidents showed a lowered rate in 1955 at 37.7 per 100,000, compared with 38.3 in 1954 and 54.5 in 1945. The improvement was entirely in home and occupational accidents, as the auto death rate rose in 1955 and was some 22 percent higher than in 1945.

Influenza and pneumonia death rates were among the exceptions which showed an increase in 1955 among ordinary life policyholders, the Institute report shows. The rate from these two diseases combined was 11.9 per 100,000, compared with 10.9 the year before, but well under the 1945 rate of 35.1.

(The Fraternal Monitor; June, 1956.)

Some 4,000,000 young Americans will be able to vote for the President for the first time in the November 6 election. Are you one of them? If so, be sure to register. If you don't get your name in the book you can't vote.

Among his miscellaneous writings we find a number of translations from the general body of world literature, among which there are E. Bellamy's short story "With the Eyes Shut," Schiller's "Die Jungfrau von Orleans" and "William Tell," Byron's "Cain," and others. He also made many translations from Polish literature. Kudirka hoped through these translations to call the attention of the world to Lithuanian literature, by showing that the language is capable of expressing such sentiments and ideas as Schiller's and Byron's.

Not of least importance is V. Kudirka's work in literary criticism. He may safely be called the first Lithuanian literary critic. Apart from several reviews in which he stresses the importance of aesthetics and the richness of ideas in poetry and literature in general, V. Kudirka also wrote an "Art of Poetry" in which he discusses very thoroughly the basic principles of dramatic writing and criticism, different types of poetry, etc. He advocates the metrical system of versification, putting rhyme in secondary place of importance in a more universally known language would be of considerable interest to the literary theorists.

Vida Tautvydaitė (Lithuanian)

When the "little finger" in the Kremlin moved from June 14 to 21, 1941, the Soviet secret police dragged off to Siberia 10,205 persons from Estonia, 22,831 from Latvia and 34,260 from Lithuania. The secret police soon followed instructions to separate families were torn apart; the deportees amidst screaming were thrust into freight cars; the windows were nailed with boards, and the doors tightly closed.

Horrible Deportations

Stalin shook his little finger again in 1940 and the Red army swept over the Baltic States. A year later, that finger shake touched off horrible mass deportations all over the Baltics—Lithuania, Latvia and Estonia. The fifteenth "black" anniversary of this inhuman deed is being marked by surviving relatives in Europe and in the United States this week.

On the whole, there seems to be little difference in the consequence when the "little finger" shakes. It sweeps right the chains.

(Mr. Huss, famous foreign and war correspondent, reports from United Nations Headquarters for International News Service.)

Horrible Deportations

Stalin shook his little finger again in 1940 and the Red army swept over the Baltic States. A year later, that finger shake touched off horrible mass deportations all over the Baltics—Lithuania, Latvia and Estonia. The fifteenth "black" anniversary of this inhuman deed is being marked by surviving relatives in Europe and in the United States this week.

On the whole, there seems to be little difference in the consequence when the "little finger" shakes. It sweeps right the chains.

(Mr. Huss, famous foreign and war correspondent, reports from United Nations Headquarters for International News Service.)

Horrible Deportations

Stalin shook his little finger again in 1940 and the Red army swept over the Baltic States. A year later, that finger shake touched off horrible mass deportations all over the Baltics—Lithuania, Latvia and Estonia. The fifteenth "black" anniversary of this inhuman deed is being marked by surviving relatives in Europe and in the United States this week.

On the whole, there seems to be little difference in the consequence when the "little finger" shakes. It sweeps right the chains.

UNITED NATIONS REPORT: 'LITTLE FINGER' STILL SHAKES

By PIERRE J. HUSS

In his speech to the Twentieth Communist Party Congress denouncing Stalin, Nikita S. Krushchev pinned on him a phrase which may yet become infamous in history and stamp the Red tyrant forever as a maniacal sadist.

Krushchev said Stalin's favorite boast was to utter: "I will shake my little finger and there will be no more Tito..." or name whoever he wanted exterminated.

Stalin shook his little finger in 1939 and overnight he and Nazi dictator Adolf Hitler became pals and allies. The Red army promptly invaded Eastern Poland and met the Nazi war machine halfway to divide up Poland.

Hundreds of thousands of Poles were sent to Siberia and the forced labor camps. Since then, it has been established beyond reasonable doubt that Stalin and his cohorts—among them the present Kremlin leaders—ordered the massacre of 10,000 Polish officers in 1941 in the Katyn forest.

Horrible Deportations

Stalin shook his little finger again in 1940 and the Red army swept over the Baltic States. A year later, that finger shake touched off horrible mass deportations all over the Baltics—Lithuania, Latvia and Estonia. The fifteenth "black" anniversary of this inhuman deed is being marked by surviving relatives in Europe and in the United States this week.

When the "little finger" in the Kremlin moved from June 14 to 21, 1941, the Soviet secret police dragged off to Siberia 10,205 persons from Estonia, 22,831 from Latvia and 34,260 from Lithuania. The secret police soon followed instructions to separate families were torn apart; the deportees amidst screaming were thrust into freight cars; the windows were nailed with boards, and the doors tightly closed.

Horrible Deportations

Stalin shook his little finger again in 1940 and the Red army swept over the Baltic States. A year later, that finger shake touched off horrible mass deportations all over the Baltics—Lithuania, Latvia and Estonia. The fifteenth "black" anniversary of this inhuman deed is being marked by surviving relatives in Europe and in the United States this week.

On the whole, there seems to be little difference in the consequence when the "little finger" shakes. It sweeps right the chains.

(Mr. Huss, famous foreign and war correspondent, reports from United Nations Headquarters for International News Service.)

LITHUANIAN GATHERINGS IN WASHINGTON, D. C.

The Lithuanian Colony of Washington, D. C. has had a very busy and interesting two weeks, beginning with June 10, 1956. Each year the Baltic groups join forces to commemorate the sad events of June 16, Genocide day, and each group annually takes its turn to prepare a suitable program. This year it fell to the lot of the Lithuanians, under the capable chairman, Dr. D. Krivickas. The guest speaker was Mr. O'Connor, long a friend of displaced Baltic peoples. Master of Ceremonies, was Mr. J. Zemaitis. The musical program was rendered by the Choral Society "Rūta" of New Jersey along with several solos by members of the chorus, which was greatly appreciated by the large audience at Pierce Hall.

The following weekend, the National Lithuanian "Sąskrydis" was held at the Statler Hotel, and attended by hundreds of young and older Lithuanians. Spirited and patriotic speeches were made at the morning meeting, which began with the recitation of the Colors, and the singing of the Star Spangled Banner. A very dramatic recognition of Genocide day was made by Mr. Lapinskas stirring the hearts of every one present. The session ended with the Lithuanian National Anthem.

A trip to Arlington National Cemetery was made in the early afternoon to place a wreath on the tomb of the Unknown Soldier, and a visit to Lieutenant Harris' grave.

The gala dinner, with music by the National Symphony Orchestra and a concert by the Ciurlionis Ensemble, was enjoyed enthusiastically by the Lithuanians and distinguished guests.

Invocation by Rt. Rev. John K. Cartwright, rector of St. Matthew's Cathedral. Guest speaker, the Hon. Lozoraitis, Lithuanian Minister to Rome. Toastmaster of the evening, Mr. A. Ollis. Dancing followed the dinner.

Exhibits of Lithuanian art and culture were on display throughout the meeting and visitors were eagerly viewing the interesting contributions from the Lithuanians who loaned them for the exhibit.

Mass on Sunday, June 17, at St. Matthew's Cathedral was celebrated by the pastor, Monsignor Cartwright, who also gave a very appropriate sermon. Here, too, the Ciurlionis Ensemble rendered inspiring Lithuanian and liturgical hymns.

There was no water, no food, no air and no toilet facilities. The babies, the aged and the sick perished in the closed cars.

Anybody under the delusion that the tuskmasters who leaved their murder trade under Stalin and now raising the Kremlin have given up this "little finger" process should read authentic reports from the Baltic States on the "volunteers" so enthusiastically "rushing off" to Siberia.

On May 19, 1956, the Central Committee of the Communist Party and the Council of Ministers of the Soviet Union published an appeal to Communist youth organizations asking for "volunteers" in newly established Siberian mines, railroad constructions, power stations and the like. Secret figures in European hands show that from 400,000 to 500,000 persons were deported as "volunteers" under circumstances better described in Western terms as "shanghaing."

As an example, the appeal was made public in captive Lithuania on May 19, 1956, at 8:47 a. m. At 9 p. m. radio Vilnius disclosed with fanfare that "the youth of Lithuania" met the Kremlin's appeal with "great enthusiasm," although in fact few were even able to hear the broadcast let alone get ready to do volunteering. The drive went on day after day, and Lithuanian patriots in U. S. asylum state with conviction that practically all these Baltic "volunteers" would have a different story to tell if they could make themselves heard from the vast slave labor camps of Siberia, the Urals and the Caspian.

On the whole, there seems to be little difference in the consequence when the "little finger" shakes. It sweeps right the chains.

(Mr. Huss, famous foreign and war correspondent, reports from United Nations Headquarters for International News Service.)

LRKSA VADOVYBE

VYKDOMOJI TARYBA

Dr. Vadas—Kun. Jonas P. Baltusvilius, 1708 Jackson St., Scranton, Pa.
Presidentas—Leonardas Simutis, 2884 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Vice Presidentas—Adv. Jonas J. Grigalius, 52 G St., So. Boston, Mass.
Sekretoriai—Vincas J. Kvetkus, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Sveikintasis—Petras J. Krasauskas, 33 Curran St., Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
Vida Tautvydaitė—Vincas Abramaitis, 118 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Išs. Globėja—Leokadija Zemaitytė (Donarovich), 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
Dr. Kvetkus—Dr. Wm. Christian, 1719 N. Main Ave., Scranton 8, Pa.
Redaktorius—Mstas Zujus, 78 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

PATIKRINIMO (AUDITING) KOMISIJA

Albina Poikienė, 5806 So. Washtenaw Avenue, Chicago, Illinois
Valentinas Vahsom, 41 "T" Street, South Boston 27, Mass.
Stasys Petruskevicius, 304 South Beech Street, Mount Carmel, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

Rapolas J. Valaška, 15786 Lazare Avenue, Detroit 27, Michigan
Vincas Matkevicius, 225 Mosier Street, Nanticoke, Pa.
Leona Bagdonaitė, 68 Elm Street, Plymouth, Pa.

TEISMO KOMISIJA

Adolfas Norvaiša, 93 Russell Street, Edwardsville, Pa.
Jonas Zernauskas, 518 W. Pine Street, Mahanoy City, Pa.

LABDARYBES KOMISIJA

Marijona Šrupienė, 6733 S. Campbell Street, Chicago, Ill.
Pranas Jurevicius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Penna.
Petronėlė Baltrušaitienė, 1105 No. Main Avenue, Scranton, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

Prelatas Pranas M. Juras, 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
Petras Ličkus, 714 W. 30th St., Chicago 8, Ill.
Jonas Litvinas, 4610 So. Wood Street, Chicago 9, Ill.

JAUNIMO KOMISIJA

Kun. Antanas Juška, 1644 Wabasha Avenue, Chicago, Illinois
Dr. Jonas Bajerčius, 706 W. 21st Street, Chicago 16, Illinois
Vytautas Galvydis, 911 W. 33rd Street, Chicago 8, Illinois

CATECHISM OUTSELLING TARZAN AND GENE AUTRY HERE

Huancane, Peru.—Missionaries have found the use of a comic book style catechism a great boon to their catechetical work in schools here.

The catechism, "El Catecismo del Hogar" written by Father Bernard F. Meyer, M. M., veteran of 30 years in the missions, is also printed in an English edition. The first Spanish edition has been exhausted and a second revised printing has recently been completed.

"The religious comic book" has become very popular with the kids," reports Father John J. O'Brien, Maryknoller from New York. "What formerly was a drudgery has become an adventure as exciting as any ever experienced by Tarzan or Gene Autry as the school children read of the life and the death of the Son of God. Also, because the children remember a picture more vividly they actually learn the catechism better."

LRKSA KUOPU

SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa.—1 knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po sumos Sv. Marijos parapijos svetainėje. Visi nariai ir narės, dalyvausite.

FOREST CITY, Pa.—5-tos knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po sumos Sv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—17 knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po sumos, Sv. Trejybės parapijos svetainėje. Visos narės-nariai, malonėkite dalyvauti.

LUZERNE, Penna.—28-tos knopos

visiting diplomat from Rome, and Mrs. Smetona, widow of President Smetona.

Mrs. Lozoraitis gave an interesting talk of women's activities in Lithuania prior to the Soviet occupation. She was introduced to the ladies present by Mrs. Tautvila, President of the Club. A brief resume of the history of the Club was given by Mrs. Paramskas, its first President.

So ended a truly Lithuanian Gatherings. The Statler Hotel, for two whole days seemed like a Lithuanian citadel, one could hear Lithuanian spoken all around, and to us in Washington, it seemed like home again.

Louise Eukooos

Some 300,000 naturalized citizens will be able to vote for the President for the first time in the November 6 election. Are you one of them? If so, be sure to register. If you don't get your name in the book you can't vote.

susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, Morkaičio svetainėje. Pradžiai 1 P. M.

SUGAR NOTCH, Pa.—46 knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po sumos, Sv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

ASHLEY, Penna.—69-tos knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, 2 val. po pietų pas kojos raštininką J. Šupinską, 29 Fall St., Ashley, Pa.

CAMBRIDGE, Mass.—127 knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po vakutinį Misių, Sv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje.

DETROIT, Mich.—171-mos knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po pirmųjų Misių, 9:15 val. ryte, Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje, Schaefer ir Grand River Ave.

PITTSBURGH, Pa.—183-tos knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, tuoj po sumos, Sv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa.—194-tos knopos susirinkimas bus liepos 15-tą dieną, 7:30 P. M. Murovicių Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn.—216 knopos susirinkimas bus liepos 29-tą dieną, Lietuvos svetainėje, 24 Golvay Street, Visos narės-nariai malonėkite dalyvauti.

NAUJAS 19 KUOPOS SEKRETORIUS

NEWARK, N. J.—Sekmadienį, birželio 10-tą, įvyko svarbus LRKSA 19 kuopos susirinkimas.

Prisiminta prelatas Ignas Kelmelio 35-kių metų klebonavimo sukaktis ir nutarta paaukot \$5.00 sukakties paminėjimui.

Nutarta užprašyt Mišias ligamečio kuopos sekretoriumi Jono Mikalausko atminčiai.

Nauju kuopos sekretoriumi rinktas JUOZAS E. ZEMAITIS, 52 Chedwick Ave., Newark, N. J.; telefonas BI 3-6341.

DIEVAS SU MUMIS

MAZIESIEMS KATEKIZMAS

Angly ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Dokušis. Išleido Sv. Kazimiero Seserys. 73 puslapių, paveiksluota. Kaina 30 centų egzemplioris.

Užsakant kreiptis į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (73 E. South So.), Wilkes-Barre, Penna.

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyti praktišką dviejų dalių — angliškai - lietuvišką ir lietuviškai - anglišką Marlborough's išleistą žodyną.

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

838 puslapių. Kaina \$4.50

Kreiptis į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (73 East South St.), Wilkes-Barre, Pa

VIETINES ZINIOS

LRKSA 4-JI APSKRITIS RENGIASI PRIE ISVAZIAVIMU

LRKSA 4-toji Penna apskritis ir šiais metais turės du išvažiavimus. Pirmasis išvažiavimas įvyks sekmdienį, rugpjūčio 12, Rocky Glen parke; antrasis įvyks sekmdienį, rugpjūčio 26, Sans Souci parke.

LANKĖSI

Antradienį, birželio 26, LRKSA centro istaigėje ir "Garso" redakcijoje lankėsi dienraščio "Draugas" ekspeditorius, marijono brolis Vladas Cibulskis ir jo laikinasis padėjėjas Kostas Berneckis iš Chicago.

MOTERU KLUBO PIKNIKAS

Wyoming Klono Lietuvių Moterų Klubo piknikas rengiamas šį sekmdienį, liepos 8-tą, Wata-Honce parke, prie Harvey's Lake.

GERIAUSIOS

net 88 ženkliais rašomos mašinos su visada naujais patobulinimais. R O Y A L didžiausia firma pasauly. Jums pagamins koki tik norite raišymo Jūsų pasirinktu stilium.

4-ji šimtinei baigiamai siuntinėti užsakantiems. Praneš adresa dykai gausite smulkias informacijas ir pavaišius per: J. L. GIEDRAITIS, 1632 Broad St., Hartford 6, Conn., kuris "Garso" žinomas, kaip sąžiningas asmuo

"GARSO" KNYGYNE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

- SVENTUJU GYVENIMAI—Šventymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puošnių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais aparais su auko kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.
CROSSES (KRYŽIAI)—Romana. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbos švėrtė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Įdomi knyga anglų kalbai skaitantiems. 329 pusl. Kaina \$4.00.
VAI LĖKITE DAINOS—Gražiausi Lietuvos Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildyta rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 288 gražiausių populiariausių liaudies dainos. Kaina \$1.00.
THE EVENING SONG (Vakarinė Daina). A collection of Lithuanian Folk Tales, Legends and Fables. Compiled and translated by Vytautas F. Beliajus. Kaina \$3.00.
DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS. Parašė Giovanni Guareschi, sulietuvino kun. A. Sabaliauskas. Su 88 autoriaus piešiniais. Vertėjo žodžiais, šis kūriny, "išverstas į kitas kalbas, sulaukė didelio susidomėjimo, tad mums, lietuviams, pažįstantiems geriau, negu kiti, komunizmo tikslus ir dvasią, bus dar geriau suprantami ir dar labiau vertinami." Kaina \$3.50.
POEZIJA—Jurgio Baltušio eilėraščių. Spaudai parengė J. Alstis. Išleido kun. Pr. M. Juras. Kaina \$2.00.
AUDROSE—Bakužaičio eilėraščių... \$1.50
JOBO DRAMA, prof. Ant. Macelinas... 2.00
SVENTIEJI AKMENYS (eilėraščių), Fausto Kiršos... 2.00
DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Macelinas... 2.00
MIŠIOS, Jeronimo Kažinsko... 1.50
LIAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaičio... 2.00
100 LIAUDIES DAINŲ, K. V. Banaičio... 7.00

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (73 E. South So.), Wilkes-Barre, Penna.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ VEIKLA

LOS ANGELES.—Birželio 16 d., Carls Restorane ALT, Los Angeles skyrius, surengė susipažinimo vakarienę dėl Karolio Žalkausko, kuris šiuo metu atostogavo Kalifornijoje ir viešėjo pas žmonos seserį Jadvygą Tamienę.

Birželio 16 d., 7:30 val. vak., Liūdnujų Birželio įvykių minėjimas, rengtas kartu lietuvių, latvių ir estų. Baltų jungtiniame komitete atstovavo ALT valdybos nariai L. Valiukas ir A. Skirius. Minėjimas buvo sekmingas.

Lietuvių Dienų metinis piknikas įvyksta rugpjūčio 12 d., Reseda parke, Calif. Pikniko metu bus traukimas LD metinės loterijos, kurios pelnas skiriamas LD tobulinimui.

Neseniai susiorganizavusio L. A. Liet. Rep. klubo valdyba taip nusiūdo pareigomis: pirm. L. Valiukas, vicepirm. K. Lukšis, sekr. I. Kojelis, B. Skirienė, Sylvia Vilkaitė, išd. G. Rudelis.

Jau atspausdinta ir siuntinėjama Gen. St. Kaštikiu atsiminimų "Kovose dėl Lietuvos" I tomas. Knyga turi 74 pusl. gausiai iliustruota, gražiai įrėšta. Kaina \$7.00. Gaunama Lietuvių Dienų administracijoje ir pas visus spaudos paltintojus.

Bernardas Brazdionis, Lietuvių Dienų vvr. redaktorius, birželio paskutinėmis dienomis išvyko automobiliu į rytus, kur aplankys Dainu šventę Chicagoje ir iš ten keliaus į Bostoną.

Jau pasirodė Lietuvių Dienų birželio numeris, skiriamas Lietuvos rezistencijai. Viršelį puošia Lietuvos diplomatas St. Lozoraitis, o turinį randasi visa eilė idomių straipsnių: Juozas Brazaitis rašo apie rezistenciją tremty. A. Devenienė apie lietuvių Sibire. St. Santvaras apie Lietuvos Valstybinę Operą. Lietuvių Dienų metinė prenumerata \$5.00. Visais reikalais kreiptis: Lietuvių Dienos, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Lorenzo de Medici

LIETUVA TARP ATSILIKUSIŲ

Helsinkio dienraštis "Helsingin Sanomat" rašo, kad, jo žiniomis, Sovietų Sąjungos centrinė vyriausybė dabar stengiasi visą eilę savo funkcijų decentralizuoti ir perleisti vietinėms respublikoms. Todėl atskirose sovietinėse respublikose didinamas respublikinių institucijų skaičius. Tuo būdu tikintis "pagyvėsiant įvairių tautybių bendradarbiavimo Sov. Sąjungoje". Šiuo atžvilgiu atsilikusiomis respublikomis laikomos Moldavija ir Lietuva, kuriose nei pramonė, nei kitu žanki gamyba dar nėra kain reikiant koordinuota, kad tu pačiu gamtinio neramintu du ar keli greta dirba fabrikai; ateityje šis gamyba numatoma geriau racionalizuoti. O kadangi tokius darbus tinkamiau atlikti gali vietinės jėgos, tai ir norima vietiniams organams šiuo atveju suteikti daugiau galios.

ATENAI. Graikija. — Pereita savaitė Graikijoje lankėsi naujasis Sovietų užsienio reikalų komisaras Shenilov. Graiku vyriausybė jam aiškiai pasakė, kad ji laikysis su vakariečiais. Graikai dar neužmiršo, kiek Maskvos režimui komunistai padarė jų šaliai žalos.

The Ensign, Kanados įtakingas laikraštis, redaguojamas R. W. Keveerlingko, buvusio Lietuvos orfo, visuomet talpina lietuvišką medžiagą. Paskutiniame numeryje yra net du straipsniai apie Lietuvą.

"DON KAMILIAUS MAZASIS PASAULIS"

Parašė Giovanni Guareschi, sulietuvino kun. A. Sabaliauskas. Su 88 autoriaus piešiniais. Kaina \$3.50.

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa

IVYKIŲ IVYKIS

Dienraštis "Draugas" rašo:

"Šiomis dienomis lietuvių visuomenės gyvenime buvo daug svarbių įvykių. Ryt ir poryt jų turėjome ir daugiau. Tačiau, turėdami galvoje bolševikų pavergtosios Lietuvos išlaisvinimo pastangas, Amerikos Lietuvių Tarybos delegacijos žygi į JAV Senatą birželio 27 d. turime laikyti įvykių įvykių. Pirmoji eilė dėl to, kad jis buvo pirmas tos rūšies žygis. Pirmą kartą lietuvių parnari L. Valiukas ir A. Skirius. Minėjimas buvo sekmingas.

Pasitarime, kuriam vadovavo didysis mūsų bičiulis senatorius Douglas, buvo padaryta visa eilė praktiškų pastabų, naudingų mums pasiaukymų ir prieita vienodo nusistatymo: senatorius Douglas priedą būtina reikėti remti ir jį praveisti. Pasitarime labai aktyviai reikėsi senatorius JAMES H. DUFF (republikonas) iš Pensylvanijos ir senatorius HUBERT H. HUMPHREY (demokratas) iš Minnesotai. Jie davė visą eilę praktiškų patarimų ir pasižadėjo senatoriui Douglas visų kuo padėti ir būti šio priedo "kosponsorais". Diskusijose dalyvavo ir šie kiti senatoriai: WAYNE MORSE iš Oregon, HERBERT H. LEHMAN iš New Yorko, WILLIAM LANGER (republikonas) iš North Dakota. Pietuose ir konferencijoje dalyvavo ir Senato mažumos (republikonų) vadas senatorius WILLIAM F. KNOWLAND. Trumpam laikui į konferenciją buvo užėjęs ir senatorius JOHN F. KENNEDY

(demokratas) iš Massachusetts.

Taigi šioje konferencijoje su ALTO delegacija dalyvavo beveik dešimtas visų senatorių nuomintinis. Dalyvavo ir republikonai ir demokratai. Jie turi įtakos kituose savo kolegose. Netenka abejoti, kad Douglas priedui praveisti toji įtaka bus panaudota. Bet, ar ir prie šių pastangų priedas praeis, niekas negali pasakyti. Reikala sunkina tai, kad užsienio reikalų komitetas nėra jam pritaręs. Vadinasi, jam praeiti kelias yra pasidaręs keblėsnis. Tačiau dalykas nėra beviltiškas. Jei pagaliau šį kartą ir nepavyktu priedo praveisti, ir šiaip jau bus pristatoma Lietuvali, iškeliant jos vardą, laimint jos laisvinimo bylai daugiau stiprių draugų, geriau pasiruošiant kitam panašiam žygiui.

Konferencijoje paaikėjo, kad Senate mes turime gerų draugų. Ypač senatorių Douglas tenka laikyti artimu ir nuodirdžiu lietuvių tautos draugu, kuris neoperuoja tuščiais pažadais, bet ką padeda—vykdo.

Su ALTO delegacija (Šimutis, Rudis, Grigaitis) buvo ir vykusios Vincentas Brizgys, kaip šiandieninės Lietuvos padėties pristatytas Jo Ekselencija gana smulkiai ir efektingai nušvietė konferencijai tėvynės padėti, sutodamas ir prie dabartinių Kremliaus "naujų posūkių" bei tinkamai juos įvertindamas. Vyskupo pranešimas dalyviams padarė didelį įspūdį. Kiti delegacijos dalyviai taip pat kalbėjo, kad kiek galėdami plačiau paiminomu senatorius apie Lietuvą ir paryškintu, ką reikiška naujėji Maskvos taktika ir tt. Šios konferencijos, šio įvykiu invkio suorganizavimo nuopelnai tenka senatoriui Douglas ir veikiamai sumaniam ALTO nariui inžinieriui Antanui Rudžiui.

Senatoriaus Douglas priedas, kaip vakar buvo priminta, gali būti svarstomas jau šiandien, o mestis sovietus. Jo dalinys dalyvavo pietų Lietuvoje lietuvių partizano vado Miškino likvidavime. Miškinis buvo tapęs tiegių legendiniu kovotoju. MVD galvoje, kad Miškinis, baigęs JAV-se dviejų metų specialius kursus. 1950 m. grįžęs atgal į Lietuvą. Bet, nenorėdamas patekti priešiui į rankas, pats nusižudė.

PAIEŠKOJIMAI

BALFo centras yra prašomas pajieškoti Amerikoje šių asmenų: 1) Ona ir Magdė Majauskaitės. Jieško Petrė Majauskaitė-Stanaitienė, gyvenanti Lietuvoje. 2) Marytė Brinkūtė-Petkūnienė—jieško giminės Lietuvoje. 3) Ino Juozas Markauskas, gimęs 1906 metais. Yra žinių iš Lietuvos.

Patys įieškomieji arba kiti ką nors žinantieji apie įieškomuosius, orošami atsiliepti šiuo adresu: BALFas, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

1956. VI. 24 Brockton, Mass.

PASTATĖ NAUJĄ BAZNYČIĄ

Kun. Juozapas Mačiulionis, Niagara Falls Marijonų namo viršininkas, lankėsi Chicagoj ir Solon Springs, Wisc., kur jo brolis kun. Pijus pastatė naują bažnyčią. Tai bus pirmutinė bažnyčia Wisconsin valstybėje, pastatyta šv. Pijaus X garbei. Šventinimo apeigos įvyko birželio 17 d. Jas atliko Chicago arkivyskupas W. O'Brien ir Superior diecezijos vyskupas J. Annabring. Solon Springs yra ežeruose apylinkėse ir ten atvažiuoja daug vasarotojų. Laivas

ROSWELL, N. M. — Birželio 26-tos naktį U. S. oro laivyno lėktuvas nelaimėje žuvo 11 lakūnų.

KĄ PASAKOJA GRĮŽĘ VOKIEČIAI IR KITI APIE LIETUVOS POGRINDŽIO VEIKLĄ

Kaip pasiekusieji vakarus žmogai, pažįstantieji taip pat pagrindžio veiklą, pasakoja, okupantai buvo ne vieną kartą "kvietę" pagrindžio kovotojus ir "besilapsčius asmenis" pasiduoti. Tačiau pasidavė labai maža. Rusai juos priėmė, apklausinėjo, išnaudojo, bet paskiau už tariamai anksčiau padarytuosius nusikaltimus išvežė į Sibirą. Pačių "amnestuotųjų" Lietuvoje beliko vos vienas kitas. Paprastai išslyk būdavo kurį laiką paliekama daugiau—propagandai. Bet iš tikro tebuvo palikti tik tie (ir tai labai maža), kurie mokėjo okupantams įsisteikti.

Pasiekusiųjų laisvuosius vakarus teigiama, kad dar ir dabar pasitaiko atskirų partizanėb ar pogrindžio veiklos žymių. Taip 1954 m. 3 nukautieji lietuviai su lietuvių kariu vienformomis buvo atgabenti į Pagėgius, o milicija atsidėjusi sekė, bene kas iš artimų išsiduos: raudos ar kaip kitų parodys juos pažįstą. 1954 m. rudenį Nemunėlio-Radviliškio miškuose bolševikų būryje pagauti 2 lietuviai partizanai. Vienas iš jų buvo nušautas, antrojo paėmė gyvą. Abu jie buvo atgabenti į Biržus, bet svarbiausias tos srities kalėjimas yra Biržuose. Šiaurės ir Rytų Lietuvoje dar vis pasitaiko, kad "besilapsčiusieji asmenys" ateina pasiprašyti pirties ar maisto.

Daug vertingų duomenų apie lietuvių partizanų pasipriešinimą ir žiauriausiais metodais jų naikinimą papasakojo pabėgęs ir Vakarų MVD pulkininkas Burlečkis. Tada net dvi divizijos buvo pasiųstos prieš lietuvių partizanų, o operacijoms vadovauti atvyko pats Kruglovas, sovietinio saugumo šefas. Lietuvių karžiškumas paskatino ir Burlečkį būti sovietus. Jo dalinys dalyvavo pietų Lietuvoje lietuvių partizano vado Miškino likvidavime. Miškinis buvo tapęs tiegių legendiniu kovotoju. MVD galvoje, kad Miškinis, baigęs JAV-se dviejų metų specialius kursus. 1950 m. grįžęs atgal į Lietuvą. Bet, nenorėdamas patekti priešiui į rankas, pats nusižudė.

Faktiškai centralizuota partizaninė veikla baigta 1952 m. Kas po to pasireiškia—tai jau daugiau sporadiniai reiškiniai. Iki 1952 metų buvo veikta centralizuota, apygardomis. Laikoma, kad partizaninė veikla dalyvavo apie 30.000-40.000 žmonių. Iš jų tik dalis yra likusii gyva. Vėliau partizaninė veikla vokiečiai jau nedalyvavo. Paskutinės stambesnės Suvalkų krašte partizanų kautynės su bolševikais buvo 1951 m. Džiukų krašte labai sėkmingai veikė taip pat "Žilvitis". Žemaičiai (Kęstučio apygarda) savo veikimą sustabdė vėliausiai. Ten buvo gudrus vyras, kurie nelabai griebdavosi azarto, stengdavosi taupyti jėgas ir leisdavosi į kautynes, jei maždaug už vieną savąjį žmogų tekdavo pakloti 10 priešių, bet ne priešin-

gai. Apie švenčionėlius, Utena, Ukmergę partizanų daliniai, veikė būriais iki 300 žmonių, buvo išvalyti 1945-1946 m. Pasiekusieji Vakarų teigia, kad girdėję ne iš vieno, jog net ir šunys buvo taip išmokyti, kad savo staugimu parodydavo, kas ateina: ar partizanai, ar rusai—vienai pat staugdavo, kai ateidavo vieni, o antraip, kai kiti. Pagal tokių šunų staugimą "žaliukai ne kartą susiorientuodavo. Naujieji jų vadovai kiek pakeitė ir programą, geriau prisitaikdami prie vietos sąlygų. Vieno kovojusio pogrindžio eilėse teigiama, labai biurus pasirodęs prof. Markulio išdavimas: jis įscentizavo ryšį su Vakarais ir savuosius kovotojus bei kitus, ką tik galėjo, išdavė. Markulis buvo mėginamas likviduoti, bet nesėkmingai. Vilniaus universitete jį mėgino nušauti net ir iš pačių komunistų tarpo, bet nepavyko. Po pasikėsinimų jis vėliau išvyko į Kaukazą. Buvę siųsti ryšininkai ir žinios į laisvuosius Vakarų, bet ar jie pasiekė VLIKĄ ir kitą paskirtį, pasakotojas sakosi tiksliai nežinąs. Bent mano, kad ne visi. Okupuotoje Lietuvoje būta ir greičiausiai tebesama provokatorių, tariamųjų kovotojų su bolševizmu. Ir okupuotoje Lietuvoje žinoma, kad pogrindžio žygiai labai prisidėjo prie Lietuvos vardo svetur išpopuliarinimo bei pačios bylos lietuviams palankia prasmė suaktyvinimo. Paskiausiu metu buvo mestas šūkis: kiek galint saugoti savo žmones. Nuo 1949 m. ir patys partizanai s'engdavosi atkalbėti jaunimą, kad be reikalo nebėgtų į miškus, idant būtų kuo mažiausia aukų.

Paskiausia savo aktyvią rezistenciją sustabdžiusi Kęstučio apygarda, veikusi šiaurės vakarų Lietuvoje. Pavyzdžiui tik viena: meste rajone buvo lykviduota visokie išdavikai, istribitelių ir NKVD apie 400. 1951 m. vasarą kautynės su bolševikais įvyko prie Šilalės, per kurias žuvo, bent taip teigiama, apygardos vadas Algimantas, anksčiau ypač pasižymėjęs Butegėdžio rinktinėje.

Apie lietuvių partizanų drąsumą ir ryžingumą nuostabių dalykų pasakojama ne tik į Vakarų grįžusieji vokiečiai, kuriems teko su jais drauge bent kurį laiką kovoti, bet ir kai kurie iš okupantų. Tik gal savojų, pačių lietuvių kuryboj tie jų žygiai dar per menkai atžymėti.

Elta

Uždirbk TAUPMENOMIS 3% TAUPYMAI APDRAUSTI IKI \$10,000.00 PASKOLO PIRKIMŲ, STATYMU AR PERTAISYMU NAMŲ Superior Savings & Loan Association Telephone HE 1-2498 6712 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio